

Аналітичний центр компанії з міжнародного працевлаштування

Пульс трудової міграції

Інтеграційні наміри українських трудомих мігрантів у Польщі

Аналітичний рапорт ЗА ПІДСУМКАМИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ,
які працюють у Польщі

Лютий, 2021 року

Шановне панство!

Другий рік поспіль Аналітичний центр «Gremi Personal» проводить соціологічне дослідження адаптації та намірів подальшої інтеграції українських трудових мігрантів, які працюють у Польщі. Ми використовуємо вибірку понад 1000 респондентів з усіх регіонів Польщі, що дає високий рівень точності даних у наших дослідженнях. Пандемічний рік вніс певні зміни у плани та наміри українських трудових мігрантів, однак збільшив їх інтеграційні настрої щодо Польщі.

Українці суттєво більше, порівняно з 2020 роком, планують або вже реалізують відкриття власного бізнесу у Польщі, возз'єднання сімей або створення сімей з поляками/польками, купівлю нерухомості. Значно зріс також попит на отримання дозволів на перебування (карт побиту).

Все це вказує на те, що нинішні українські трудові мігранти все частіше розцінюють Польщу, як країну постійного проживання. Зрозуміло, що це невітшна тенденція для України.

Однак, не все так позитивно і для Польщі. Не можна стверджувати, що наміри українців інтегруватися у Польщі автоматично означають їх намір знайти постійне працевлаштування на польському ринку праці. Дослідження фіксує зростання незадоволення українців умовами праці на польських підприємствах у порівнянні з минулим роком. Водночас стабільно високою залишається їх зацікавленість трудовою міграцією в інші країни ЄС, США, Канаду, Великобританію.

Отже, якщо будь-яка інша країна, яка цікавить українських трудових мігрантів, запропонує лояльні умови доступу на власний ринок праці, то польський ринок може відчутно втратити українську робочу силу, яка на цей момент становить важливу складову польської економіки. І це залишається ключовим викликом для Польщі. Тому держава вкрай потребує швидкої розробки та реалізації комплексної міграційної політики. Адже інтеграційні наміри українців для їх втілення на практиці, слід стимулювати менш бюрократизованою та більш структурованою процедурою легалізації в Польщі, режимом оподаткування, захистом їх прав.

**Засновник компанії з міжнародного
працевлаштування Gremi Personal**

Євген КИРИЧЕНКО

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Освіта та кваліфікація українських трудових мігрантів

48%

мають професійно-технічну освіту

28,4%

вищу освіту

28%

робітників в Україні працювали в сфері послуг

25%

займалися фізичною працею

16%

працівники розумової праці (освіта, інженерія, IT, медицина)

10%

управлінський персонал

Рівень задоволеності життям та роботою в Польщі

68,3%

українців в цілому задоволені своєю роботою в Польщі

77,8%

задоволені в цілому життям в Польщі

Але при цьому українців турбує переважно рівень заробітку та відсутність кар'єрного зростання (**68%**)

18,6%

українців не задоволені ставленням поляків на роботі

2%

українців не задоволені ставленням поляків в повсякденному житті (ксенофобські настрої)

Головні 4 переваги для українців в Польщі, це:

80,6% Вищий рівень заробітної плати у порівнянні з Україною

21,8% Легше знайти роботу, ніж в інших країнах ЄС

27,9% Хороша економічна ситуація у Польщі

25,4% Можливість отримати дозвіл на постійне проживання

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

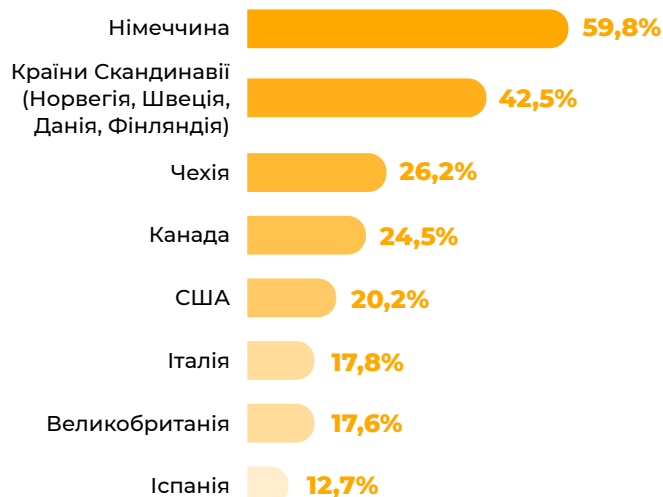
Інтеграційні наміри

Наміри подальшої трудової міграції в інші країни

54,1% українських трудових мігрантів цікавляться можливістю працевлаштування в іншій країні, окрім Польщі.

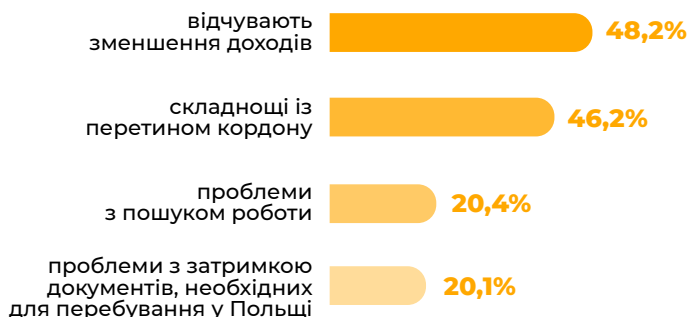
Найбільш привабливі для роботи країни для українців це:

Вплив пандемії Covid-19

45% українців не вважають, що пандемія вплинула на їх життя та роботу в Польщі

33,3% - відчули на собі її негативний вплив, з них:

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Вивчення трансформації настроїв українських трудових мігрантів у Польщі щодо умов роботи, рівня задоволеності роботою та умовами проживання, планами щодо подальшої інтеграції у польське суспільство або навпаки – подальшої трудової міграції в інші країни. Перше подібне дослідження «Gremi Personal» провела у лютому 2020 року. Це дало можливість вивчити динаміку зміни інтеграційних намірів українських трудових мігрантів за рік, який припав на пандемію Covid-19.

ОПИС МЕТОДОЛОГІЇ ОПИТУВАННЯ

Географія і гендерна сукупність:

Чоловіки і жінки, які працюють у Польщі

Чоловіки – 48,5%

Жінки – 51,5%

Метод проведення:

Самостійне заповнення респондентами стандартизованої анкети за допомогою смартфона (CASI).

Вибірка:

Всього опитано 1100 респондентів у 82 населених пунктах Польщі.

Дати польового етапу:

12 – 19 лютого 2021 року

Статистична похибка:

Максимум 3.1%

Для проведення опитування розроблено стандартизований інструментарій, який включав такі блоки питань:

- 1) Соціально-демографічний профіль респондентів;
- 2) Питання про рівень задоволення нинішньою роботою у Польщі і умовами проживання;
- 3) Питання про подальші плани щодо трудової міграції;
- 4) Питання про причини виїзду з України з метою пошуку роботи.

Опитувальник запрограмовано на платформі «KoboToolBox», згенеровано унікальні посилання з метою недопустити повторне проходження опитування одними і тими самими респондентами.

Масив кількісних даних закодовано в частині відкритих відповідей (назви населених пунктів проживання і т.ін) і на його основі розраховано одномірні розподіли.

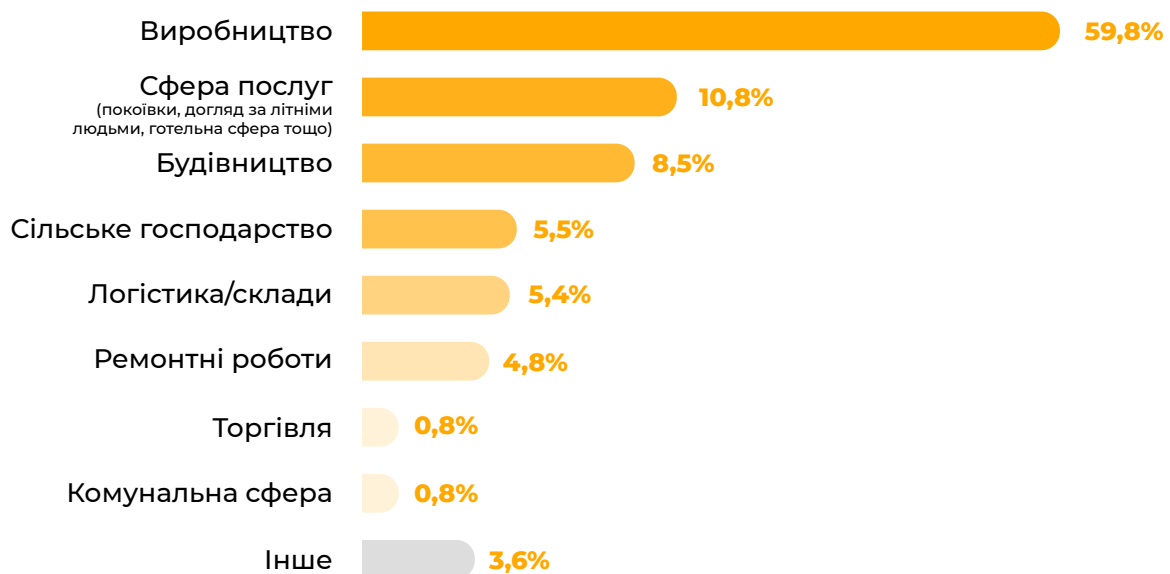

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ

- Серед опитаних респондентів 48% становлять чоловіки, 51,5% – жінки (водночас, загалом, серед дорослого населення України співвідношення 45% до 55%). За рік спостерігається помірна тенденція до збільшення частки жінок в гендерній структурі трудової міграції (у порівнянні з 2020 роком – збільшення на 3%).
- Середній вік опитаних українських трудових мігрантів – 33-34 роки. Вік третини респондентів (36%) - до 30 років, ще 28% - 30-39 років. Віку 40 років і більше досягли 26,1% респондентів. Варто зазначити, що загалом населення України старіше: 17% - до 30 років, 20% - 30-39 років, 43% - 40-65 років, а ще 20% - понад 65 років. Ці дані показують, як і минулого року, стабільну тенденцію виїзду з України наймолодшого населення - віком до 39 років.
- 24% респондентів до приїзду у Польщу проживали на Заході України, 31% – у Центрі (крім Києва), 2% – у Києві, 19% – на Півдні, 24% – на Сході.
- Більшість респондентів мають або вищу (28,4%), або професійно-технічну чи середню спеціальну освіту (47,8%). Минулорічні показники демонстрували відповідно 36% і 41%, що показує збільшення серед трудових мігрантів спеціалістів з середньою або професійно-технічною освітою.
- Більшість респондентів до приїзду в Польщу виконували або фізичні роботи (25%), або працювали у сфері послуг (28%). Займалися розумовою діяльністю або на керівних посадах - 15%, управлінці – це ще 10%.
- Переважна більшість українців залучена на виробництві.

Структура залучення українців за робочими професіями у Польщі

- Принаймні на мінімальному або побутовому рівні польської мовою володіють 74,4% респондентів, що більше на 3,4%, ніж у минулорічному опитуванні. Німецькою мовою в тому числі принаймні зі словником можуть розмовляти лише 8,7%.

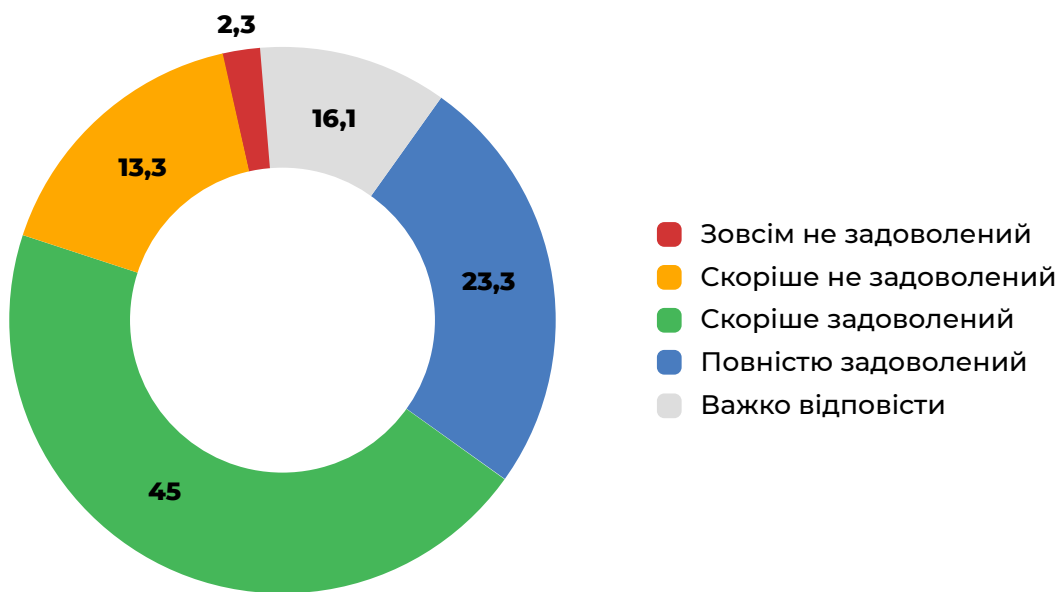

РОБОТА У ПОЛЬЩІ

○ У середньому, респонденти 2-3 рази приїздили в Польщу на роботу за останні 5 років – це 72,6%.

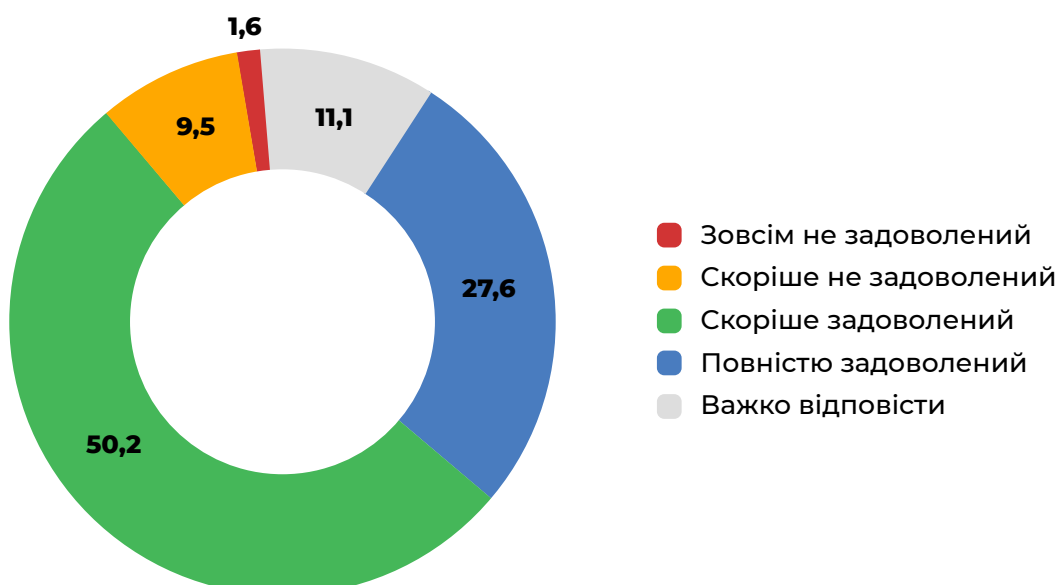
На питання щодо задоволення теперішньою роботою у Польщі, швидше задоволені або повністю задоволені – переважна більшість українців (68,3%). Але слід зазначити, що цей показник у порівнянні з дослідженням 2020 року впав на 7%.

Якою мірою Ви задоволені або не задоволені Вашою теперішньою роботою у Польщі?

○ 77,8% - скоріше задоволені або в цілому задоволені життям у Польщі. У порівнянні з 2020 роком – цей показник практично не змінився.

Якою мірою Ви задоволені або не задоволені в цілому Вашим життям у Польщі?

- Те, що турбує українців – це переважно рівень заробітку та відсутність кар'єрного росту (68%). 18,6% українців не задоволені ставленням поляків на роботі і лише 2% в повсякденному житті. Останній показник привертає особливу увагу, адже в минулорічному опитуванні 26% так чи інакше відчували негативне ставлення до себе з боку поляків у повсякденному житті.
- Як і рік тому, українці найбільше незадоволені рівнем заробітної плати у Польщі. Але якщо в 2020 році це вказали 26%, то зараз цей показник суттєво зріс - на 12,1% і становить 38,1%. Тоді як, другий за значимістю показник незадоволення - відсутність будь-яких перспектив кар'єрного росту - впав у порівнянні з минулорічним на 8% і становить тепер 31%. 23,9% вказують на незадоволення карантинними обмеженнями, пов'язаними з пандемією.

Що саме у житті в Польщі викликає у Вас незадоволення?

РОБОТА У ПОЛЬЩІ

О Основні ТРИ переваги роботи у Польщі для українців це: вищий рівень заробітної плати у порівнянні з Україною (80,6%), стабільна економічна ситуація у Польщі (27,9%) та можливість отримати відносно простіше, ніж в інших країнах ЄС, робочу візу чи дозвіл на тимчасове перебування (25,4%). Як і в 2020 році першопричинами роботи українців у Польщі були і залишаються саме економічні.

Вкажіть головні переваги роботи у Польщі особисто для Вас.

О Причини, які перелічують респонденти серед основних, що спонукають їх виїжджати з України – також економічні. Головні з них: безробіття (70,9%), погана економічна ситуація (49%), відсутність перспектив (23,2%), політична нестабільність (22,8%), корупція (14%). При цьому найменше українців стали турбувати війна на Донбасі (лише 7,2%), втрата бізнесу (4,1%), злочинність(1,2%) чи погана система медицини (3,1%).

Що найбільше вплинуло на ваше рішення виїхати з України?

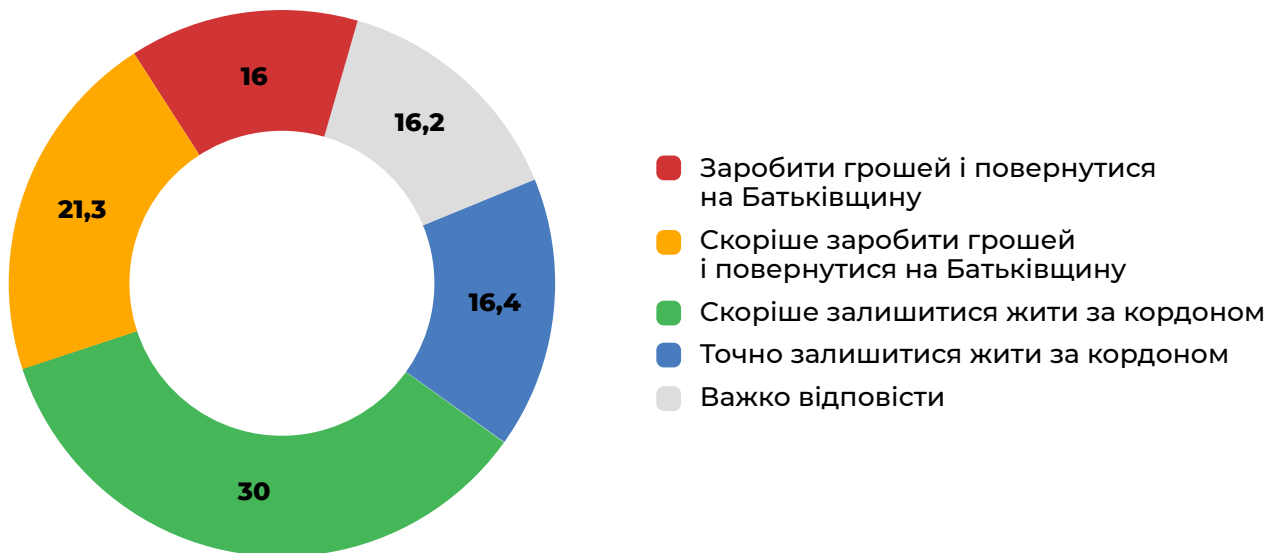

РІВЕНЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
НАСТРОІВ

РІВЕНЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ НАСТРОІВ

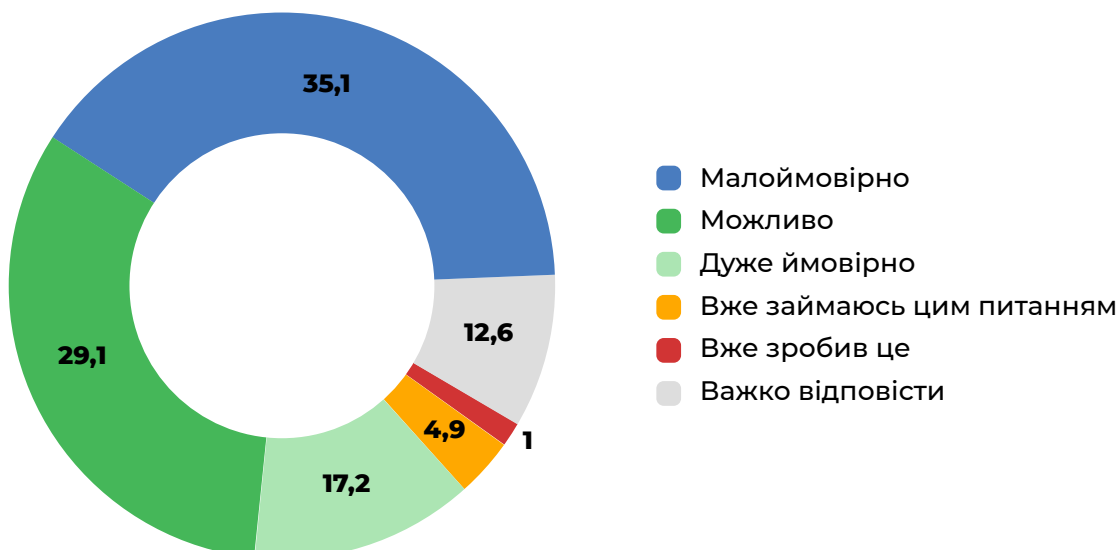
О 46,4% українських працівників заявляють про подальші інтеграційні наміри залишитися жити у Польщі. При цьому 37,3% мають економічні наміри заробітку та повернення на Батьківщину.

Скажіть, а яка з цих цілей найближча Вам на даний момент?

О Щодо повернення в Україну – таку можливість взагалі не розглядають 35,1%. У 2020 році цей показник був меншим – 30,5%. 51,2% мають намір так чи інакше повернутися на Батьківщину.

Наміри повернення жити в Україні

РІВЕНЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ НАСТРОІВ

- Пошуком кращої роботи у Польщі хочуть зайнятися впродовж року 64,4%, що демонструє ще доволі стабільну тенденцію плинності кадрів серед українців. Але цей показник суттєво зменшився за рік, у 2020 році він становив – 74%.
- Що стосується намірів подальшої трудової міграції в європейські країни, окрім Польщі, то 54,1% українців цікавляться можливістю працювати в інших країнах ЄС. Ця тенденція, навіть з огляду на пандемію та локдаун, схожа до 2020 року, коли 56% цікавились такою можливістю. З них 43% тільки розглядають таку можливість і лише 4,2% займаються вже цим питанням. Така диспропорція між зацікавленістю та конкретними діями говорить про наступне: якщо інша країна, яка цікавить українських трудових мігрантів, запропонує лояльні умови доступу на власний ринок праці, то польський ринок може втратити суттєву кількість робочої сили.
- Серед найбільш цікавих для роботи країн, окрім Польщі, залишаються приблизно тіж самі, що й минулого року. Однак майже вдвічі зросла зацікавленість роботою у країнах Скандинавії (42,5% у 2021 році порівняно з 22% - у минулому).

Робота в яких країнах цікава Вам найбільше?

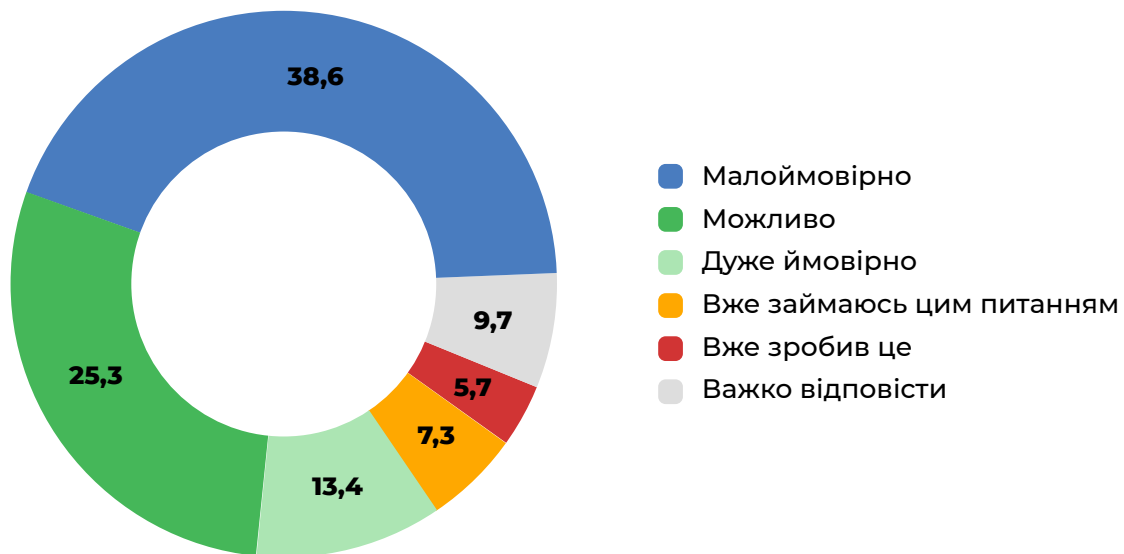

- Карту тимчасового побиту мають намір подати або вже це зробили – 59,7% (в 2020 році – 53%). Карту постійного побиту мають намір отримати ще більше - 66,5% (в 2020 році – 60%). Помітне збільшення цих показників говорить про відповідне зростання інтеграційних настроїв українців.

РІВЕНЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ НАСТРОІВ

- Стосовно наміру перевезення сім'ї у Польщу, то 38,6% не планують цього у 2021 році, 51,7% - мають такі наміри, або вже це реалізували. І знову спостерігаємо зростання у порівнянні з минулим роком - 41% мали відповідні наміри у 2020 році.

Перевезення своєї сім'ї у Польщу

- Суттєво зросли прагнення українських трудових мігрантів відкрити власний бізнес у Польщі. У 2020 році такі наміри мали 25% українців, тоді як у 2021 році такий намір мають або приймають конкретні дії вже 39,8%.
- Щодо намірів купівлі нерухомості у Польщі, в 2020 році – таку можливість бачили 34% українських трудових мігрантів, а в 2021 році можна зауважити справжній стрибок даних – 55,5% респондентів планують або вже купили нерухомість у Польщі.
- Ще одним додатковим критерієм високих інтеграційних намірів серед українців є наступний показник: 29,4 % українців допускають можливість створення сім'ї з громадянином/-кою Польщі.

Вплив пандемії Covid

○ 33,3% українців вважають, що пандемія Covid негативно вплинула на їх життя та роботу у Польщі, тоді як 45% відзначають, що впливу не відчували і 6% відчували навіть позитивні зміни.

○ Серед найбільш негативних факторів, які принесла пандемія та карантинні обмеження:

48,2% – відчують зменшення доходів

46,2% – складнощі з перетином кордону

20,4% – проблеми з пошуком роботи

20,1% – проблеми з затримкою документів, необхідних для перебування у Польщі

Як саме вплинула на Ваше життя в Польщі пандемія Covid -19?

Ми надаємо комплексні послуги підприємствам по всій Польщі у сфері заповнення дефіциту персоналу. Наша команда експертів спеціалізується на підборі та працевлаштуванні іноземців на польські підприємства.

У нас 13 років досвіду та 12 регіональних офісів по всій Польщі.

 ul. Wały Piastowskie 1/1415

80-855 Gdańsk

 +48 791-780-953

 biznes@gremi-personal.com

Аналітичний центр «Gremi Personal»

- наші експерти регулярно коментують сучасні тенденції на європейському ринку, зокрема польському та українському
- центр проводить дослідження трудової міграції та її впливу на економіку та соціальну сферу Польщі
- ми проводимо глибинні дослідження трудової міграції у співпраці з численними соціологічними центрами

РЕДАКЦІЯ:

Ірина Серова, запрошений аналітик Аналітичного центру Gremi Personal,
доктор юридичних наук

Мірослава Сергєй, прес-секретар Gremi Personal

Ілля Борисюк, дизайнер

Додаткова контактна інформація:

Прес-офіс «Gremi Personal» у Польщі

 +48 508 818 192

 m.siergiej@gremi-personal.com

 +48 513 516 155

 media@gremi-personal.com

Прес-офіс «Gremi Personal» в Україні

 +38 (098) 950 4676

 gremi.personal.press@gmail.com